

Procés o momentum?

written by Ferran Planell | 21 d'octubre de 2018

Tibo, com faig habitualment, de la Gran Enciclopèdia Catalana. Ara ja no cal que m'aixequi per despenjar de la lleixa el tom corresponent. Assegut davant l'ordinador, teclejo dins la casella del cercador el terme "procés". Diu –pel que respecta al filosòfic– "Seguit de fenòmens, estats, formes, etc., pels quals va passant un ésser, o dels quals és causa una acció, i que integren la contínua i progressiva transformació d'aquest".

Segueixo llegint i després de fer esment a la seva evolució conceptual amb el pas del temps, trobo escrit "El procés, tanmateix, pot ésser de signe positiu i ascendent (procés de creixement) o negatiu i descendent (procés de degradació)..."
Mare-de-déu-senyor.

La veritat és que pertanyent al grup d'aquells que permanentment estem titllats de "tenir pressa", la paraula "procés" em costa de pair. Se'm fa quelcom amb una perspectiva d'assoliment a llarg termini. Un fre a anar més per feina i "tirar pel dret", que de *momentums* per fer-ho no n'han mancat i fins i tot abans de l'1-0.

Ara, però, estic defallit. Maleïda curiositat. Qui em manava cercar el significat del mot? Una cosa és que se'm fes llarg, però assabentar-me que a més pot ser negatiu i descendent, m'ha dut a un estat de decaïment que em costarà aixecar el cap.

No paro de donar-hi voltes i més voltes mentre vaig exclamant un Mare-de-déu-senyor darrere l'altre.

Hem d'abandonar aquest "procés" que està derivant en sentit decreixent. Que ens està duent altre cop a la casella de sortida. Qui vulgui més autonomisme que el compri, però –i espero no equivocar-me– som molts els qui no acceptem que

se'ns torni a vendre quelcom ja caduc. Està clar que el que ara ens cal és un altre *momentum*. I els *momentums* es creen.

En aquest sentit i sobre la seva necessitat, ja s'hi va referir a l'estiu el president Torra "Necessitem molts més primers d'octubre perquè necessitem recuperar aquell *momentum* en què vam actuar com un poble lliure i sobirà. Units i fent pinya. De manera pacífica i amb determinació". I quan deia "més primers d'octubre", tinc clar que no es referia a anar posant creuetes en el mes en qüestió del calendari any rere any. Ni tampoc a fer un referèndum rere l'altre.

En el que sí que dubto, però, és en el significat de *momentum*. Aquest terme que col·loquialment utilitzem per referir-nos a un moment concret en el temps, en el que considerem més propici, més oportú, dur a terme allò que ens proposem, no té el mateix significat per a aquells que de la física en fan música celestial. Els físics ho fan servir per explicar l'efecte que té, en un cos en moviment, la seva massa i la seva velocitat.

Viquipèdia, la meva altra enciclopèdia de referència, diu al respecte: "Es pot apreciar que un vaixell de gran tonatge pot tenir una gran quantitat de moviment encara que es mou a una velocitat petita, i pot ser igualat per una bala petita que surti a una gran velocitat. També, un objecte molt gran que es mou a una gran velocitat tindrà una enorme quantitat de moviment, com per exemple un camió baixant sense frens un pendent, però el mateix camió en repòs no tindrà cap quantitat de moviment".

Repòs, baixada per un pendent sense frens, moviment ... En quin sentit va utilitzar el mot el president Torra? Col·loquialment o des de l'àmbit de la física?

D'una manera o l'altra, la reflexió ara és vostra:

Procés o *momentum*?